

1944 márc. 31.

4287/1
104

Napló

Bevezetés

1924 októberében gr. Klebelsberg Kuno meg-
hívott államtitkáranak, politikai körök is széles bi-
zalmával ajándékozta meg. Amíg a VKK-ban voltam
(1931 febr.-ig), ez a rendkívül urorgalmú elnöki,
főjt mindig új tervekben tűz, méltó látókörű igaz-
ságos szemrevételezőségével, napmintáinak órákára
formán befolyásolt előzők baráti módon politikai é-
lményeit, az eseményekről való felfogását, a mi-
nőségben való felfogását; behatóan és éles
szemmel jelemezte az akkori politikai élet szerep-
vivőit.

Már ekkor gondoltam arra, hogy eszembe kell
napmintáinak a vele való személynéket kortörténeti
megvagyítás céljából ~~be~~ naplószerűen leírni.
Ez dolgom, esti fáradtságom miatt mindig halaz-
tam vele a naplószerűen ~~leírni~~ személynéket le-
írni, bár ezt a könyvet annak ~~elő~~ a célját vá-
ratlanul meg. Végsőre az is, hogy bejárnak
nem vették részt a politikai élet irányításá-
ban, mint például Károlyi, akkor megfelelő ar-
diák szerepére vállaltam, másoknak pedig

reflexe lehet.

Börsen képviselő, a képviselőház alldör-
náj elnöke lehet : A neményeket közvetlen vi-
gávan volt alkalman látai. Előbe Bethlen straj,
majd Gömbös Gyula, naha sokszor bírálta a kézfé-
szület, megajándékozta a bennő közalmukkal.
Ha Gömbös Berlinbe, Rómába, Varsóba ment s
hazaérkezett, már másnap előre hívat s' ö-
zalmasan, titkos politikai terveivel egyjűk, min-
den tárgyalását elein tárta s utólag megbeszélte.
Lajos, ezt sem jöjventem fel. Kánya Rámcán is po-
r beavatott több ügybe. Fájó pl. neki nagyon,
hogy az olyan kedvet s' ellet megfordnia, hogy a
Nemzetközösségben ^{a (is)} Magyarországi tiltakozni fog az olyan
ellen ^{Rámcán és Gömbös} manciós ellen az abonyinai Rábciniből is
folyólag. Ekkor Gömböshöz ment felháborodva s
le akart mondani, miig végre falahoz megegye
zeire jutott. Kánya azonban már ekkor Gömböst
~~ment~~ nemzedelmes, kalandornak, fanulatlan
politikai-diplomáciai Naturburchnak bélyegez
lökem.

Idemző Kányának 1937-ben elmar-
adt szövegközöze, ahogyan előkem feltárta az új
miniszterelnöket, az egészen jelentéktelen kép-
ségi, de mindig jó magatartású Darány-
Kálmánnak 1936 őzén Hitlerrel s' a látog-
sukat. Amikor Kánya az új kormányfót, de

nyit Hitlernek bemutatatta, és a vajongó ember nem
szólam kiabálni kezdett, hogy Auszriát nem szólam
bekebelezi, Schuschnigg ellen dihingált, aki meg-
csavargozta a német seregét. Felmilitotta a két ma-
gyar minisztert, hogy csatlakozzék ~~ahhoz~~ a magyar
seregét is venne bele abba a seregbe, hogy Auszriát és Cse-
lovákiát meg kell nyállni. Ha Magyarországot csla-
kozik, minzakarja Hitleret az egyen elmarítos felvi-
delet. Pórtomp is? — kezdente Kánya. Jawohl,
felelte a Führer: Pressburg a magyarok övi korr-
naki városa, felében magyar; ityafajta német
városunk nekünk seregestül van, legyen ez újra a
magyaroké; a Csalliköztől, amely kint a magyar,
saj sem lehet elmarítani. Ezt mind olyan fölhevült
módo hangon és gyorsan mondta a Führer, hogy Dáni-
nyi, aki nem igen értette (rossz német volt), bele-
sápadt és megjédsenült a helyén. Kánya, ahogy
nehem elárta, becsúszáskor újra kezdente Hitler,
hogy valóban Pórtomp is minzakarjuk? A vápa-
zra a meggyőzés birtos hangján hangzott el.
Hitler kiűnn voltak, magyarulta meg Kánya
szándékának, hogy voltaképp a Führer haragja kit-
len kámadt, s emögött némunkra nagyon kedves-
intés rejlik.

nem 1938? HNJ. Pórtomp, 1938.

Ausztán 1937, ~~szólam~~ márciusában, ~~1937~~
am is egy félér mellett, Hitler Auszriába be-
múlt, Kánya azonban tiffirozót társíratot ká-

dők fiataljai Döme követik, hogy men-
jen el Ribbentrophoz, s találja fel előtte, hogy a Führer
mit mondhat neki most, mire, ezen és ezen a napon
Paxsonya néve; mintegy pedig a német csapato,
bevonultak a Paxsonnyal nemben lévő Paxsonnyit-
be, amelyek a csheek 1919 aug. elején, a magyar pro-
letárdiktatúra felállításán után, mint 15 km. sugarú
hídfőt elfoglaltak, most vonuljához ki a németek
s helyükre magyar csapato lépnek. Mi volt Rib-
bentrop válna? „A Führer zokon venni, ha a
magyarok urak igéretére figyelmen kívül bántol-
nának!”

Kánya, minél tudommal minden fontos
eseményről van följegyzés vagy halán naplósza,
Engemillett bemélt el. nékem. Jörédyvel való öme-
fűrészt is. Kányára előadásra ment, amikor a kor-
mányzó ^{széle} kiment 1938 aug. 15-án Németország-
ba, ahol Hitler maga személye előtt a német flotta
megszemlélésére, Jörédy miniszterelnök nemlaks
Németországi utazásán csatlakozni. Miért?
Mert akkor teljesen augustinus volt, Kánya
nagynehézen rávele, hogy Jörédy is Eintanó
A miniszterelnök olyan rosz beugymást tett az
a németek, hogy először jött haza, mint a kor-
mányzó. Amikor ezt észrelele, s habalmát u-
inogni láta, féljelen átkozott németpártivá. Au-
gus Kányát is, aki följegyzésen tájékozt. Ribbentrop,

4 Ez erősen megnehezeseet rá, föláldozta. Készen monda-
cél felháborodva nehe, hogy egy magyar gróf né úgyán
aki Ribbentropnak jóindulattal volt, ^{tízseveres} ~~levelet~~ kü-
ldött a német külügyminiszternek, hogy Kálmánt nem-
törőre menessze. De Kálmán ezt megtagadta, seves nem-
chányságot tek. ^{ill. a bécsi püsterben készíttve.} ~~purédynak~~ alacsonyosságát s arm-
mal le akart mondtani. Valahogy még néhány nébre
~~itt~~ a házában maradt, hogy a Emároni magyar-tör-
tények után ^{ill. a bécsi püsterben készíttve.} ~~vele~~ ^{mint} külügy-
miniszter a Gombai bevonuláson is, aztán elhagyta.

Neusolára Juredyvel jomagamnak is meg-
gyúlt a bajom. ~~Itt volt nagybörte~~ A leugeriin éin hon-
tuh Petaleutöt Keraq-ig a miniszterekhiöki nébbe.
Jomagam már 1938 februárjában latianán fellekessem
s egy óra komat jellementen elöbe a túljós helyrebet,
amelyre a nyilas megalkom s Darányi Wengetége
vetti az orrágot (Ezt már 1937-ben Törö-Ökédem-
ben nyiltan vázoltam, Darányit sokszor figyeltet-
tem, de hiába, ment Róman Pálmis német-ig-
se alatt állott). Diagnozistomat helyretele, de Esi-
cubé: quid nunc? Burholsem ama céloztam, hogy
mhi kellene ábrvennie a kormányzatot, hogy kezdés-
mentesen a hubverain törekvővel zembes. S
loban pán két unleva garvatági főnininzer
s, majd májis énepeő miniszterekhiö. Prog-
ramja leingyében a volt, hogy letöri a nyilas
orgalmat. Elő tövényjavaslatai igen izámban

amelyekre nézve ~~mind~~ felvilágosítást ígértünk kérvény a
miniszterelnöktől.

1. Elő kérdés ~~amelyet~~ ^{altalános} felvettem, hogy való-
ban teljes felhatalmazást akar-e a parlamenttől Évnyi
a Kormányra? Ezenes és ömjente válasza: igen. Amikor
az mondta, hogy a diktatúra, amely nem felet meg a
magyar politikai élet ^{léte} ~~éghajlatának~~, azt felelte, hogy nem
neverhető az őt erre az értelemben diktatúrának, ~~azt~~
a parlamenttől kér felhatalmazást. Azt is kérdésem,
hogy ki volna így a felhatalom gyakorlásának feje: ő-e
vagy a Kormányzó úr? Katáry ~~felelt~~ ^{felelt}: csakis ő. Ezt
megnyugtatónak tartottuk, mint nem vonja bele elő-
vetlenül a Kormányzó úr személyét, aki - gondoltuk
ha a diktatúra nem sikerül s a nép haragja esetleg
a diktátor ellen fordul, egyenlően eltávolítja a
diktátort.

2. Második főkérdésem az volt, vajon milyen
savtalmú lesz a teljes felhatalmazás és mekkora időre

3
zól? Eme határozatlan választ kaptunk. Konkrétan
először a Felvidék miniszterelnöksével kapcsolatban in-
térdezőket, a továbbiakban a közpolitikai refor-
mokat (a közvéleményt nem); a földbirtokrendezést
különösen hangsúlyozta. Az időtartamot, amelyre
az általános felhatalmazás majd kéri, nem tudja
még megmondani.

3) A harmadik kérdés az volt: miért szükséges
ez a teljes felhatalmazás, amikor a jelenlegi parlament
is, ahogy eddig, minden józan törvétjavaslatot
elfogad és megmaga. Eme kijelentése Juredy, hogy
a mai parlamenti rendszer ^{minőség} (rendszer) kívül áll a köz-
életi közadalmak, nem alkalmas arra, hogy az idő-
től sürgősen követelt reformokat végbevigye. Eme
megjegyzésem, hogy a parlament dolgozik, de imé
^{ma} ~~ma~~ félve a kormány nem foglalkoztatja, pedig
a kormány javaslatokat minden tárgyalná. Itt is

10
kezdésem, vajon milyen ^(sartalmú) ~~kez~~ sürgő válaszokat
várunk, amelyek megoldásra előtéríthetők?
Várolja előtérítve sartaalmukat s nagy tudású nem-
^(rendelkező-es) ~~am~~ a parlament kellő előkészítés után ~~to~~
elfogadja ö"let. Többnyire sürgősekre sem mondok
ilyen konkrét válaszokat s az a bizonyosunk, hogy
egyelőre sürgősekre kidolgozva minirend is ~~rele~~ a
fiókjában. Kérem azonban, hogy csak akkor tudjunk
megállapítani a teljes felhatalmazás ^(azaz a bizottság fókusz fogalomra) ~~szükségs~~
reget, ha ismerjük a reformjavaslatok értését
a nemzeti közigazgatás szempontjából. Ezek ismeretese
helyett ingertőlten kijelentése, hogy ha politikai
terve nem sikerül, nem marad az országban, hanem
kivándorol Braxiliába.

4. Hogy elterítem a teljes felhatalmazásnak
bizonytalan és alkotmányellenesnek tartott gond-
latát, keressem a módokat, vajon hogyan

5.
Lehetne irányba hozni a majd megismerendő
reformjavaslatok sürgős elintézésére való törekvést
másképp a népképviselői alkotmány elvét? Erre
kétöt ajánlottam: 1. a házgyűlés megfelelő
módosítását, amely lehetővé tenné a gyorsabb übe-
mű tárgyalást, és különösen a Házgyűlés 167-
169. §§-ának további módosítását javasoltam;
2. fölajánlottam, hogy ennek sima lebonyolítását
a pártok elnökeivel megbeszélem. Ezt Jászódy ródon-
rennel fogadta. [Később javaslatot fogadtam is a házgyűlés]

5. Végül azt leírtam, vajon időszerű lenne-e
éppen most, a Felvidék ^(eg. része) viszacsatolásának örömteli
reménye ^{közben} a hangulatot alkotmányjogi aggodalma-
kat keltő levelekkel megbontani? Válasza az volt,
hogy igen, levelet csak a Felvidékre való bevonulás
után óhajt megvalósítani. Ez meggyőztetett ben-
nünket, mert információink szerint még a bevonulás

előt kívánt ilyen seneket dülőre vinni. ^{1) dül} ~~Tusileps~~ 7. 6
Béni hangvétel, hogy a jogfolytonosságot
meg akarja őrizni. Az is lehet, hogy meg meg-
fontolja, vajon nem emes kényszerű kényszerrel megoldá-
sára kért-e csak bizonyos időtartamra főtka-
salmarást?

Ez a beméltetés, amelyben táblázni gr. Szechenyi
Mentának is névtelen, de előző 1/2 12 - től 1/2 1 - ig
fogott le. Utána jelentkeztünk a Kormányzó úr-
nál, aki de látni fogadott bennünket. Föltámasztuk
előtte aggóalmunkat, de azt is, hogy miéért a
beméltetés négin álláspontjának megrögzöttségéből
megnyugtató módon engedni látszott.

~~Handwritten text, heavily crossed out with multiple horizontal lines.~~

Uđolag idejima a čvethere' oleam' parakt m audienierot.
 11.4 minipsterliut meaga ahar Bittator leani s uau fowiditopagorbut
 aharje exrol šerbelun, Qui meqapapapati, "mawadham, 90lat miewit 0. 71"
 — kaštut iia komwings. freuwer o'letem samadt: "He a minipsterliut
 a čvittator a a'p duke ellene i'harini, ahar fowiditopagor a Bittator
 e'wewmaw elhwinotiti. a čvittaleh a'uti.

[1938 nov. 16. a mellékelt felfőzvények (6. lap) hátlap-
ján ezt írtam: „Két hét múlva, november elsején, a
Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területek-
nek az országgal való egyesítéséről szóló Törvényjavas-
latnak első bevezetője (2. §.) akarta Jászódy becsoma-
golni az egész országra vonatkozó általános felhatal-
mazást a „rendeleti kormányzatra”, de ez a mi-
nisztérium ellenállásán megdőlt. A végleges javas-
lat, majd törvény ígét már nem tartalmaz.]

Küldetésről hallgattam még az 1938 végi nagy
politikai harcok idején is, mert reméltem felfedezni,
hogyan működött a politikusok összhangja, bizalmas
kérdési beérkezéseiket egyrészt fejelek, másrészt. Csak ak-
kor mondtam el mindent, amikor 1944 febr. 18-án
a Kertész-Jászódy-pertben tanácsot hívtak, vajon
tört-e Jászódy Béla az alkotmányra? Nyilván, igen,
legalább is érzelmei és kíváncsiak rejt, ha nem is si-
került neki (ez igazolja újabb bukás után 1939
febr. jában Teleki László ^{mag} az utódának képviselőházi
miniszterelnöki bemutatási beszéde is, amely kom-
san éppen az alkotmányfelelőse vétele a súlyt. Utána
az én képviselőházi beszédem éppen ezt a monda-
zatot domborította ki. l. Képviselőházi Napló).

~~Itt~~^{Itt}, hogy Jászódy meennyire tört l'art
pour l'art érzelmei rejt az alkotmányra, jellemző
az a vele folytatott beszélgetésem ¹⁹³⁸ nept. utolsó
napjaiban, amikor úgy látszott, hogy Godebergben nem

14
sú Chamberlain és Hitler meggyezni a háború
kötő. A miniszterelnök mint házelvörös magához
kért a Eijelentése, hogy ha a háború kötő, elő dolga
leg ömchivatur a Flánat s előre törvényjavaratot
keresni a csúli hadirallitós beintetéséről. A tör-
vényjavaratot átgyújtotta és átfutottam. Ha a régi
törvény bírmys csalásra 6 hónapot szab, most
2-5-10 évet, sőt halált. Minden 8 vége refren-
kénen halál. Helyeztem. „Ért armban — mondta
Muredy — erőszakos és megmaradtatni. Az ülé-
slegen beugyítom a te ragtón maradtatni!” „Köt
a Perrel Derod ksebekendjét akarod kezembe venni?”
— keiderkem tréfáson. A háznapályok (a-
melyeken gyorsan változtatni kell) az alkotmány fontos
kiegészítő részei. A képviselőháznak az erőszakos nagy
kavarodás és botrány támadna: így még sem lehet
kendeni a háborút! Milyen beugyírtat lenne ez
a Eütföldön? De kemmi művészt és rá. Előbe
tak valóni kell a pántverőreket, hogy a sürgősségre
való tekintettel kerjünk el cum consensu a muba-
kottól: a törvényjavarat beugyítára után az-
nal kijelentem, hogy átkerjünk a illetékes bizottsághoz,
az ülést felfüggesztem, a bizottság imoján, gyorsan
ketérghalpa (hisz az simplex így, bár nem az ör-
dögös sürgős), az előadó jelentkezik, az ülést
megugyítom, 24-ket monok hozkuszól — s em-
ora labat a javaratból törvény lesz, irgalom, erő-

Mag is botány nélkül. "Szabad van, így is lehet
élni" — mondotta ^{most már} meggyugorva Jurédy. Az
eret jellemző minden áron erőszakos leumedezésre,
másképp a törvényjavaslat igen félőátlan séggetése
az értékei puritanizmus fotogratására.

Nem akarok társatere a Citerui a 70 dimi-
dennek a pártból való kilépésre. Szavanyavonyá korda
kört az kilépési nyilatkozatot. ^{amelyet előző meghoztak} Nálam is volt: aláír-
tam. Az de Jurédynek radikális nyilatkozatát maga-
tartára s alkotmányellenes mändéke volt. Jóna em
mó sem hangzott el előtte a kormányalalulról, mi-
nőgyeri társakról, hatalmi elomlásról. Kilépésünket
megelőzőleg a kormány lemondott; Jurédy kapott
megbizatást. Mint designált miniszterelnök meg-
jelent a pártülésen, ^{elég} konzervatív irányú beszédet mon-
dott s botornak jelentette ki azt, aki a magyar el-
kormányra vá lakanja tenni a követ (jévig folyton
ent akanta). [A dimidálui elavós orian hibát
követke el: már két aruppal arélték Tahy ház-
lót birták meg a felosztalásnál. Mint Gömbös anta-
rai követek miniszterelnök államtitkár, majd lepródi-
házi alldnós, aztán belügyi államtitkár lett, ar Jurédy-
-kormányból éicaradt. Jón deica s becsületes magyar
volt, de tehetségelen ember, minden kőnőri épeny
híjján. Előre megpinált em beszédet s tekintet nélkül
arra, mit mondott most Jurédy, beszédet elnem-

Daha, van inkább elvárta, döcögve, zavarosan,
sok közbehíálbaiból megzavarodottan. A ten az
volt, hogy a demidenek is a pártban maradtak
le Juredyt. De ezt a meglehetősen kevés után le-
fajfák. Kellen - hányan ezt nem tudták a párt-
elnök kéideire nem-mel maradtak, egyben voltak
korszak, hogy a többi nem maradt velük. A Hunga-
riában jöhet össze valószínű a demidenek is
fetrangavosfy nyíltan zedjót bontott. ~~Adapt~~
A keddi pártülésen már nem jelentet meg, el-
leuben az elnökhöz megküldték kitérő levélün-
ket. Someres a képviselőházban 17 nival Juredy
le maradtatása iránti izgalom közepén. Mint elnök kétfel-
váltam háromgy maradtatni, mert a jegyző rogzul szánvotta.
A kormány a prominens polioirum
kat kihallgatáson fogadta. Előző székbenyi Berta-
lau grófot, a felvőkán elnököt, napj engem, az
alvőkán elnököt. A kormány elötte a legelőre
kritikát azakorolta Juredy felett: milyen mlen-
cis ember, kitérő beállítás volt, a Felvidéket
most kitérőkön vörz, remek volt a meglehetősen
eucharisztikus kongresszus, minden párt a ka-
vanyat örömmel fogadta ezt a tehetséges embert
— is még sem hívja kormányozni az országot,
mindenik bajt csinál. Ilyen stílusban coepülte
le Juredyt még számos politikus előtt. En
Bethlen Jován tanácsára ezt ajánlvottam a

9 17
Erményország, hogy binnam meg gr. Teleki Pál
(nem fátanyavonyt, aki nem valami zsebecs
benéket mondak a házban, és minden
férfias tulajdonság mellett politikailag primitív
volt) mint honi Gubernatoris-t arzal, hogy örökre
za újra áme a pürtör, letisztítva mindkét fél
a zűléseket. Azt hiszem, hogy Bethlen erre már
Telekit meggyente. Teleki azonban ezt a meglepet
elhárította, Kercapet-Fischer belügyminiszterrel
rávele a Erményországról, hogy újra kinevezte Jurédyt.
Eznek megtörténte után felgyakultak az ország
politikai ^{személy} körülményei, a radikális jobboldaliak
— magukkal rántva az addig infundricat és agy-
dalmasodókat — urakodtak mindenütt. Közfén-
keltűnt Jurédy nagyanyjának saatzai titói zai-
mazára az ottani ~~angol~~ angolkörnyezeti Gubernator
alappján, de kellett mondania, maga is elismerte
a pártban mondak benédekben ^{rejtve} (titói voltak, ő,
aki beugyította a kerületi elölti napra a titói-
körvényt. Működja a kiserán, nagy műveltségű, de
zavaros és szerényes, kapitvó Teleki Pál lett. Jurédy
vel még megismerálta az 1899 évi júniusi választást,
de nyilas jött be a képviselőházba, a Ermény-
párt jelentikem végre is ilyen érzületű. Teleki és Jurédy
után önkormányzatot a Jurédy két fucat képviselővel
kitépet a pártból. A dimideunek a tömegpártidőnkis

18/ Könyvek föl nem lépnek, az ország bangulata
selyem effenűs fordult. „Ási Döbénének” belyeges-
tek őt. In vultam vim, jo magam is, mellei
feszödelém nagy keresztség. A befogt őt is alatt csak
a tudományok eltem. Frözbám ajtajára ucs-
ványablát tekem: Hic cogito et regno. Ka napdru-
nég évtizede lejegedő tudományos pályáim valamin
igazi macadandót és eredeti alkotam, akkor eun-
legnyobb rére jme az őt hozendő termérem i-
dején est. Korbena M.T. Kerdemia flörthári tagjvoldarosa (1940)

Fr. Telleriál jo magyar ember volt, de
csakely képenégű, befolyásolható, incohacens gondol-
kodási, mellei arabeskelben gondolkodó aforizma-
tikus, de nem rendszeres elnevezési. Émellett rend-
kívül megríves, a dolgotat végig nem gondoló. Magát
bizalmas körben főbbjű „Calandornak” mondta. Az
is volt. Fr. Bethlen kívántól tudom, hogy a Rádsz-
kibráz farradalmi erőre imprenzióvalta a csak
Bethlen tartóba vinné, hogy ^{amint mincor} nem traktatortól kottá.
Bethlen a veini eurigransor ostoba és keresz-
ten Brucki puccrában, akáucumjire őt őt őt
est őt Bethlen kíván. Egyre főmeglőse volt az éret-
etlen, a nagy kárt olvó frankhamisításban:
Gerő házadomat ő jűt künn Münchenben, s vele
meg a frankokhoz gyűrtéges papírozt. Ő ajánlotta
Nálosyfrnak a katonai térképészeti intézetet a

humanitási céljain, a karta öme ö'et Haittschmal, ¹⁰ 19
az intézet igazgatójával. Amikor a parlamentre virgá-
ldozott, efelől kezdete, meglehetősen népszerű
vágya is magát, hogy érett mutassa be a vádorgé-
Haittsch-ot, hogy ez mint makember gőgötte meg
ö'et a vállalkozás lehetetlenségét. Kétalencia is
játszotta ellett, hogy valahogy érhessék őt a cse-
vából. Ez helyes is volt: Magyarországon volt miniszter-
elnök nem lehetett a világhírnév, „frankhau-
sitó.” A bein Arbeitervereinnek azonban a titkos
parlamentre átvitték a tárgyalások alapján, amelyek
amagáris a törvényben résztvevő szociáldemokraták
a képviselőtestület napló-száma jött ki, folyton
számadta a „alvó embernek” nevére.

Baleminon igazán barátságban voltunk, gye-
ran vacsorázott nálam a várm. A pártból való ki-
lépésem után a legeslegridegebb lett hozzáám: igazán
ban próbáltem állt velem. De ő maga is érezte jár-
ságpalantrágat: 1940 tavaszán magának ként a
felmentés, hogy írjak Jorgának egy círe ellett a-
nunként: egy nemestőlileg ment, nem-er-
mámpárti egyetemi tanárt a kart vele nembe-
állítani, ^{az is a fő oka volt a várm.} Jandorokból arról, hogy círe a Entföld.
lapokban is megjelent (egyékként a Nouvelle Revue
de Hongrie-ban is). Jorga válasza: az a várm-
dote el éreim logikai erőt, hogy renegát olán
vagyok: Cornis a románban karvart jelent.

20
Teleki halála mélyen megvázolt: aurikán
rádió 12.10 - en bejelentette, a Friedrich halálát
jótudva, megírattam. Pár nap múlva már nagyobb
családi körben mondottam felkérve az Akadémián
röla (L. Tudós Fejék c. könyvem). Teamedges, hogy
az esemény hátára alatt túlsó pietással, bár hi-
bát is ajllemzésbe finoman beleegítem. Később sustam
megmúlajja köré, hogy mai fiatal korában folyton
fogalmozgatta őt depresszióval állapotaiban az öngyit-
korág gondolata. Többnyire délután 5 órakor. Ez idő-
közben fellelőre mindig külön megvázolt rá.

Dehát a halálának egyik vonása volt, hogy ha
valamit elhatároztam, kapamam megvázolta, dep-
resszióba esett. Jól emlékszem, hogy aurikán 1920 - ban
Chirbuz Geza halála után meggyőződtem a Budapesti
egyetem földrajzi tanszéke, a Licüldőse Bizottság,
amelynek tagja voltam, Telekit öhajtsa meghívni
s enőt a dékán őt értesítke, s eside, vajon elfo-
gadja - e? Áradóni levélben válaszolt: életében leg-
nagyobb kitértezésének cóni, hogy mertere, Köchy
Lajos, tanszéki örökbe léphet (Egyébként a Kar magán-
tanári foglalkozásának tén. évig elintéztéknek be-
teker el nem intézte, mert a halálának, Chirbuz,
ca a Bogaras ember, Telekit nem győzhette). Meg-
hívára ki volt kére a Kari ülése, aurikán táviratot
kaptam, hogy Jóna helyet már 8 - or legyünk mint
a bizottság tagjai, jelen a dékán mobájában. Leg-

24
nagyobb meglepetésünkre a dékán felolvarta
Teleki Leonórá levelét: ő a főtörzsjelrendszámban
csak dilettáns; sokat ~~de~~ ^{erre} ~~de~~ ^{rájött}, hogy mel-
lettlendő ~~kanonik~~ [akkor már mint sz. v. kanon. a
Közgazdasági Karon tanított]; semmi esetre sincs
joga elfogadni. A kirurgyi önmegbecsölő és önbecsítő
levelet kerestem Teleki halála után a dékán level-
tárban, de már eltűnt.

Ekkor a lelki struktúrájából cáthető inggilkor-
sága is. A korona- és minisztertanácsban ő is, bár nem
zárva, hozzájárult a korbak ellen indított há-
borúhoz, de megbánta. Nem hit a végső német győ-
zelemben. Meg volt győződve a marxista hatalommal
diabolizálás. Az angolokkal jó viszonyt tartott. S
még rostellkedett és félteke az orosz jövőjéről. Megérte
se az, hogy a korb háborúval indult meg kanyarja tra-
gédiája. ~~A németek~~ Mithlen beírta nekem, hogy amikor
Hitler felajánlotta nekünk régi dévidéki ország-
részünket Kovátsorágyat egyjött, akkor a kormányzat
először hitelen állt a korbhoz, hogy belemegyünk
a háborúba. Ha nem mentünk volna bele, akkor is
a német seregnek vajszínű kerengés volt volna.
A kormány és a kormányzó elvi igen + nem volt
a részletek megbeszélését elhalasztotta. Mithlen éppen
Kovátsorán volt sz. főgondnoki beiktatásán. Röj-
tön kanyarított, de csak ma nap tudós jött a be-
iktatás után a korb (b. Bámfy Dániel autóján jött)

22 Este căreia mea. Kereset - Kínkeret, meat a belügy-
miniszteriumba, ahová pár pere múlva Teleki is át-
jött. Bethlen a következő áj'ulosa a németekre nézve,
mintán már a beavatkozás fait accomplie volt:

1. hágrábban ki lett mondva a szerbiától való elya-
kadást (Horvátországra, eme a gyűlölködő népc, ne-
kiünk nincsen gyűlöletünk), meat akkor mi nem a régi
^{szociális} ~~szociális~~ bámadjuk meg, amelykel nemrégiben „örök
barátságot” kötöttünk, hanem a már régeire esett
bírdalmat, hogy régi jussunkat visszahajjuk; 2.
maka Dunáig menjünk a magyar seregek a Bačka
visszakerésére; 3. a Balkánon nem kancolunk.
Est Teleki, majd a Kormányi is elfogadta. Nyit-
taka ki Horvátországra márai éjjel elszakadást és
függetlenséget.

Est a beavatkoási miót is Teleki pár
nap múlva megbánta, amikor lába esnek az ang-
lok. kézzel ^{hátul} való súlyos visszahatást. Teleki önméltó-
zást nem talált más követési utat, mint a halál,
amelynek örökével való keresésére egyből lett Teleki
akkora újság hajlamos volt. Ára, hogy a németekkel
szemben nemrég becsületes magyar lélekkel óvta
az ország függetlenségét és érdekeit, rendkívül jellemző
az, amit a Torga-féle cikk megbeszélésén követően alk-
munkán elmondott. Amikor 1939 őzén a német-
hábóm kitört, a német katonai vezetőség arra kés-
benküldte, hogy csapatai vajbunk keretül megkerül-

22/ ruban Oroszországgal, sőt éppen mostanában halá-
mati mészárvést költ vele, sőt a fahélin - miget olajmészát
is átengedi neki 50,000 tonna olaj ellenében; Bulgária
ma is bécsiben él az oroszai).

Az újság (1941 jún. 21-én) a német megszállást
az orosz, Bárdossy - mint nekem beírta -
tárta, ^(követ. rajfólin) Ullein - Krivicky Antal ^(követ. rajfólin) melegeiben elmondotta -
az volt a feljegyzés, hogy legfeljebb megvárakoztunk az oroszai
a diplomáciai összeköttetésért, de tovább nem megyünk.
A német követ megjelent nála, s Bárdossy ezt az állás-
pontját követelte vele, sőt az is mondta, hogy en is iga-
zban felelősek, hogy, mint bizonyos házon háramolnak
a németekre is abból, ha a magyar követ Moszkvában
maradna, s köröket tudna követíteni. A német követ
 kijelentette, hogy kormányzatát utasította van annak
kérésére, hogy a diplomáciai összeköttetés Magyarországon
azonnal szakítsa meg a kapcsolatokat. Es das wenigste.
Bárdossy minisztertanácsot hívott össze, amelyen elő-
szörre ismét a gondolatot, s a legkétségbeesettebb elu-
tarításra a háború eredményeit, amelyet a távollévő
Bartha konvédelmi miniszter helyetere, másfelől
Werth vezérkari főnök képviselt, főleg az oroszok elvárásai
alapján, hogy lehetetlen Magyarországnak az orosz hábo-
rútól éimmaradnia, ha szlovákia és Románia benne
van. Ez megfontanítás magunkat az oroszok leggyőze-
sének "előnyeit". Ezt Bárdossy nagyon helyesen im-
ntarította. Két nap múltán délután d. e. 11-ór.

13 25
hire jött, hogy egy vonatunkat „orosz” repülőgépek ^(intelligenciával) bombázták. A miniszterelnök nagyon elrendel-
te, hogy a sajtónak ennyi egy kuckót sem szabad írnia,
nehogy okul molgályin az oroszokkal való fejtörés Em-
flicsurra. Ámiban 12 órában lezajlott a másik hír,
hogy Károit bombázták, s halálos áldozat is van. S most
megyannak a miniszterelnök, aki eddig nem akarta a
háborút, a 2 órára összehívott minisztertanácsban már
hevesen tárgyalnak elő a hadüzenet ~~és~~ vonatkozó javasla-
tát, amelyet Bartha kormányzó miniszter erősen támo-
gatott, — s ugyanakkor a minisztertanács, amely ezt
nappal ellátta a háborút ellenére, a belügyminiszter
némi becsenkedése után megvárta. Nem akade-
kizták egy sem, aki könnyűgőz volna, hogy halandókat
a hadüzenetet, hisz ez nem sürgős, előbb is kell
visszafutni, mielőtt még dobta le a bombákat, valóban
orosz-e? elég, ha egy héttel előbb foglalkoznak újra
a kérdéssel. Ez mutatja, milyen fektőre sütyedt a ma-
gán politika: nem akart a külumban is rendkívül
gyorsan beütni, nem független, főbbnyire a jelzavak
után főlemelkedett miniszterek előtt, aki az ügy önmaga
jelentőségét állította ^{(is) felelősséget} ~~szemre~~, a döntést késleltette volna.

Bárdossy a hadüzenetet egyomban proklamálta.

[Kétségtelenül, hogy német bombázók a Horváth M. önkénteseket 1951]
Köztársaság előtt sok keményhányatt kapott:

örvös apologetikus hangulattal van. Mint a Kev. Nem-
zeti Hírszerkesztő Társaság elnöke (a Társaságot Wolff
Károly alapította a balrevizmus ellenében kiírtásain)

26 / A most olyan ember az elnöke, aki 1919-ben a
E.K.M.-ben a kommunizmus igérete alá jutott és ezért
fejelemint is kapott, ami egyébként csak volt annak, hogy
átment az akkor alakuló költőgyűlési füzetbe)

Sőt bizonyos privátja igazolni az ország hadviselését. Ezzel
éve, hogy a németek akarták a birtokukat látni, hogy
a németek az ország rövidesen legyenek; ezt állítatta
Werth és Martha. A ma ismét évek, hogy ő ~~szó~~ évekig volt
diplomata Angliában: annyi a múltban az angol
vezető körök a javaslat, hogy lehetetlennek kellet tar-
tania Anglia és a javaslat önébarátságát és a körök
hadviselését. — Csak értelmeseleg! Vajon nem tá-
nagatta Anglia a spanyol vívőket Franco ellenében?
Vajon nem volt-e így velős okfeltehető, hogy ^{akkor} az ^{akkor} spanyol
felvő, hogy vezéréket mevédi Anglia önéfog a
Francia, amint a történet tanúsága szerint minden
hadviselő fél, bármilyen faján és világszféra is
is, mindig önéfog a ma által a körök ellenében?
Terve franciák kérés, a rex christianissimus,
nem támasztotta a történet a Habsburgok ellen? Sőt
még pápa is ^{nem} akart, aki parátlanos a pogány történet.
A katolikus Richelieu, a biborok, nem átalát-e tá-
vezésként a protestánsokkal a katolikus Habsburgok
ellen?

De ma is baj is van. Nem eddett ide fonich-
logián meg történelmi megfontolások. Amikor Bai-
dorty hadat üzent, akkor ugyan napok óta olvarhatós

27
volt az újságokban az orosz-angol barátságáról szóló hírek. Nem tudat előbe a magyar katonai miniszterelnök-diplomata előtt ~~előtt~~ külföldön is még jobban tájékozni? Impulzus termésként éppen elragadta, mint amikor hisz orvágunkkal komoly orvós hát Amerikának is hadat üzentek, s amikor a másik amerikai követ, jó barátunk, ezt nem akarta elfogadni s annak melegezte, hogy bizonyára a német nyomán alatt cselekedjünk, Mr. Peel mondomy büszkén kivágta: óh, nem, ez a mi spontán akaratunk!

Mondomy és Kóman azt is baráti körben utasítja, hogy az orosz hadüzenetet a kormányzó kétsége: a felelőnséget rá akarják tolni. De ha a kormányzó esetleg valóban kétsége is, azért voltaképpeni miniszter, hogy erről lemondják, vagy mondjanak le. Nem! Nekik kivélt ügyük volt a németet kioldgálni. Kámy erre magyar vére marad rajtuk. Ha ellenállnak, nincs boronyers, nincs partikánkarc: seregint megmond felmentésével együtt a végi döntő háborús mának.

Mondomy egybe mutatkoros gerincet: ellenke a kormányzóhelyesnek cum jere recess-ionis-kal való törvényes felruházását. Nem Emoly nemzetpolitikai, hanem dinasztikus érdekekben cúszt el. A kormányzó elegenden elbocsátotta, de 1938 nov. végén nem volt preye Juredyt elbocsátani, pedig ennek radikalizmusát ugyanakkor helytelenítette. Kitéréséppen elmondom is Juredy bukásának hiteles történetét. 1939 február elején Károly

28
Este beállított hozzám gr. Pongrácz Leó. Saját-
án bejött, hogy most jön a váró a kormányzó-
tól, akivel jó baráti kapcsolatokban van (sőt jó barát
nő). Most éppen ünetre taláta. Korthy keret-
ben jamarokott neki, hogy Juredy azon kívánságát
fogadta, hogy a várókat a melegeket rá éreztet. Az
jónakot is befogadta ^{fellegelő} (Körmei házába, hogy nem
túlja, mikép tudna főbe megrabadulni. Antisze-
mizmus, amely felülről ^{is} csinál forradalmat, jónak
népszerűsége bizonyos. Mit csináljon? Mi is lehet
szándékunk & arra juttatunk, hogy a várókat
elmezzünk gr. Pongrácz kertálatba, a felvétel elnö-
kéhez & vele beszéljünk meg a dolgot. Másnap talál-
galtunk Pongráczival & azt javasoltuk, hogy menjünk
Korthyhoz, vigasztalja meg & ajánlja Kerekes-Fischer,
a belügyminiszter miniszterelnöknek. A kabinet-
irodában Kerekes-házhoz: Pongrácz nem j-
tett a kormányzó elé.

Az első akciónak segített. Már nap múlva
megyünk a rendkívül élénk Radványi be-
állított hozzám, éppen akkor, amikor ebédeltünk. Rend-
kívül izgatott volt. Azt mondta: A kormányzótól egy-
nek hozzám jött, most - aint mondta - nekem
kell elmondania azt az örvendetes hírt, hogy végre
sikerült Juredy átvételei ^{be} kormányzati,
mivel a dimenziók körül engedül jónakam ver-
telem az Juredy-ellenes akcióval: el kellett hagyni

az elnök magas közjogi méltóságát, még a többi-²⁹
be került a sentiment is dolga, lévén elbo-
csátott, miniszter, államtitkár stb.

De hát mi történt? A kormányzó délelőtt
a (Esti Kurír) munkatársait hívatta, amennyel
jöjjen, ruha nem számít. Azt írta, hogy ~~megkér-
szinte~~ nekik Jurédy Attila házasságának ki-
fűrésését, mert így végre meg tud szabadulni tőle.
Hogyan ment végbe ez a kifűrésés? Jurédy Raján
mondta beszédében le akart marni arról a „ruga-
lommal”, hogy benne Attila vőre legyen, benne, aki
a Attila törvényjavaslatot ^{Hard any anyja nap} beajánlotta. A rendkívül logi-
kus eljárású Rany a beszédben egy házast fedi-
fel. Előző kinyomata Jurédy anyai naganyjának,
őv. Várfay Károlyné, nyil. Heller Karolinának ha-
lotti anyakönyvi kivonatát (1904 febr. 2. 52. szám),
amelyből látszik, hogy ~~farmon~~ (Csehország) született,
atyja Heller Mór, anyja nyil. Kolár József vőle.
A Heller Mór Attila házasságára utalt. Többet ki-
mentek farmon, ^{1000 pengőért, amelyet ezekben a 1000 pengőért, de ott nem volt} ellátogattak a Attila temetőbe,
ahol egy sereg Heller-t találta, de nem tudták mit
teendők vele. Végre egy perti ügyvéd elment egy saári
ügyvédhez, hogy ez a nyomorúság tegyen. Semmit
sem tudott a néhai Heller Mórról. Ekkor behívta
nyolcvanéves felelő atyját: az öreg elvő derengeni
Kendek fiatal korából Heller Mórnak atyja s megmondta
az utcajához látott. Itt azonban már semmit sem
^{szóval} tudott. ^{1000 pengőért, amelyet ezekben a 1000 pengőért, de ott nem volt}

39/
szóltak róla. Minthogy az öreg azt is mondta, hogy a
sörházban volt Heller Mór, valaha alkalomára, a magyar
nyelv elmélet a sörházba. A gánna volt egy régebbi
jubileumi könyv, amelyben valaha művészi képfri-
selőinek névsora megvolt. Itt megtaláltuk Heller
Mór nevét. De ezzel sem lehetett szóba jönni. Végre
az ügyvéd elmélet a katolikus plébániához, s vele
együtt forgatta a régi anyakönyv előigult lapjait.
Két adatot is talált: első a plébánosról hitelen-
telt másolatot kért több példányban (Az egyik példány
Ramay nálam hanka, mert attól tartott, hogy lakásán
cselleg betörnek és elloppják).

Az anyakönyv szerint (Tomeus XI. fol. 432.)
Johann Heller (Ignaz Heller fia) és felesége Caro-
lina (szül. Theresa Tomeisl aus Momb) 1814. ápr.
25-én keresztelték ki gyermekeivel együtt: Joseph
Heller (szül. 1799) és Mauritz Heller (szül. 1807)
„Diese Familie überging vom Judenthum zur
christlichen Religion“. A másik adat az anyaköny-
vek 14. kötetéből való a 206. lapom 1839 júl. 13.
datummal, amikor Heller Moritz leányát, aki egy
nappal előbb született, Carolina Anna névre kereszt-
elték. Ez a Heller (Carolina Murédy nagynéje,
ösv. Vajkayné).

Azomban minden jól ment Vajkay is
szerepe stívi családától hármazott (örv. atyja)

Furikun az ügyvéd a saaxi adatokat Ras-
 saynak átadta, és Balthlen Iwanhmn szívtet, aki
 az iratokat nemcsakára bemutatta a kormányzó-
 nak, aki boldogan olvasta őket: végre lerészhatja
 Jurédyt (nov. végén eddigi volna neki!). Keresztet
 Fischer belügyminiszter hívata, ^{aki} a legnagyobb titoktar-
 támal egy magasságos rendőrtisztviselőt kútvolt
 ki annakal saaxba, hogy ez is megtekintte az eredeti
 anyagkönyvet. É mindent igazolva talált, sőt még
 több adatot is nyert. Ekkor Horthy hívata Jurédyt
 Előtte aki megint palanai javaslatával egytörte őt.
 A kormányzó nem adta ^{meg} hozzájárulását. Eme Jurédy
 kijelentette, hogy úgy érzi, hogy nincs az ^{állam} ~~ország~~ fő bizal-
 mának birtokában. A kormányzó azt felelte, hogy nem
 is lehet, mert, íme, igen bizonyítottan juttattak ha-
 zá a miniszterelnök szívi ábramutatóit, —
^{a saaxi}
 a ~~az~~ anyagkönyvi leírásokat átadta neki. Jurédy
 végigfutva őket — így adta elő a kormányzó Ras-
 saynak — elájult, lehangyatlott. Horthy ekkor át-
 vitte a másik szobába pamlagra, orvost hívá-
 tot, aki rendbehozta a valóban vagy csak min-
 deg nyomulást vesztett miniszterelnököt.

Ekkor a kormányzó azt ajánlotta neki:
~~hogy~~ minden helyi titokban maradjon, egészen régig

32/ Akaszt mondan le, senki sem fog tudni az eq-
vól semmit. Gondolkoztam időt kért, lemondott s a
pártban bejelentette, hogy az adatról nem írta fel, hogy
azidő veí is van benne. A párt nevében Hóman
kérte a legmeglehetőbb büntetést a párt lapjai
közé (Hóman régebben elöbem szívósan midalmas-
ta).

Írt egyeb azot is felmerült Juredy azidő
háromasán néve. Endégy fándor bejelle nekem, hogy
amikor a nyolcvanas évek végén diák volt, egy nap
idéztaja, akkor táblabíró, később igazgatójainak,
ebéde karajút, felkiáltott: „Nem is tudtam, hogy
a princípálisom (Vajray Károly) azidő.” A családban
is írt ennek hányománya. Láttam a Meredi azidő
hithörög elnökeinek Homz kondoleáló levelét, a-
melyet Vajray halála alkalmából Vajray lét fia-
hoz intézett. Ebből nyitvánvaló a célás, hogy vala-
mikor a azidő hithöröghez tartoztak az őstől a közü-
löt a bpesti itélőtábla elnökei emelkedet a bol-
dogult.

*
Háldottgy helyét Kállay Lőrinc foglalta
el. Földbíró, főispán, majd Prekhen alatt hir-
selen kereshedelmi államtitkár. Vajray mi qua-
lifitálta erre az állásra? A magyar politika régi
arónása 1867 óta, hogy komoly, zakképességet fel-
tételű állásra — vőnőrág vagy vadászbarátság
utján — általában „politikust” legyenek, aki akkor
kendi tanulni az olyan ügyeket, amelyekben neki

Legfelsőbb fórumon döntenie. By hivatalnokai-¹⁷
ak rabja lesz. for - so példával hatván e kétsz
megvilágítani, de nem óhajtot nemégykedni. Kállag
készen, jóváírni magam úr, az átlagosnál nagyobb mű-
veltséggel, amelynek alapján ~~akkor~~ könnyedén e felü-
leteren bármely téma dolgában predetinek látni, de nem
igaz itéleteket hozhatunk meg. Ezt a fölényemreget hon-
foglalt őreinek keresztresz mültségbe kapamladó közténeli
gentry - öntudata is kétségtelenül folvára. Enes, magát
gyorsan felhaláló lélek, aki állásfoglalásainak gyorsan
egymást követekes ellenmondásait keresztreméltó
pszichotechnikai műfogásaival, a mielőtt kedvenc-
gével kereszt felledtek. Homán közigazgatási ga-
klata, sokoldalú köznyelgúlata és orvágismerte
magy regitregie van a kormányzati gépjárat haj-
lásában.

Gömbös, amikor 1932 okt. 1-én kormányt
alakít, meghívja földművelésügyi miniszteret.
A Gömbös - kormányzat, akoha maga Gömbös tártól
akadól, ^{akkor} magam ne tudtára a kötet és a
sajtót, „a közvélemény revizio alá venni,” lényegé-
ben liberalizmus-ellenes, a náciizmus felé hajló
politikát úr, kétségtelenül mértékeltebb formában.
De olyan nemégekkel tölti meg a parlamentet és
a hivatalokat, akik erőből - Gömbös halála után
- klönöz földalatti, majd nyílt támogatói a
nyilasmozgalomnak. Gömbös, ez a nemlévő meg-

[illegible]

35
volt nehéz, mert a képviselői benédeiről, a
amit megnyilvánuló kelleni érteiről, politikai
magatartásról és jelleméről néhány jellegzetes uindat-
ban elnöklésem alatt jegyzeteket írtam. Amikor e-
zelet Gimbis elé tartam, fölkiáltott: „Nagyon gm-
dolgom én is róla!” Nem tagadta, hogy sokat tévedett,
amikor éppen eljacht az uindat jelöltetke fiatalja képviselőinek.
Kimozgott el Gimbisben, ahit sokan Natur-
burschnak, sőt a merénre agán a hatalomra feltört
kegyetlenek embernél tartóztak, a magarabb kelleni
öszinte felfelé. Mes, nagyon győződve, hogy ha tovább
is, eredeti radikalizmusa mindjuttan erősebb volna.
Kétségbe, hogy tévedett a Konservativus újra tévés-
nek látogatát csak fenti erői hangatlásának lelki
reflexe idézte elő.

Tegnap vacsoráztam R. né. (Emonda, mi történt
a faluburgmellei főkabátállam. ^{Helyi Szerkesztés} 17. 6. 1917. 19. 30. mentel ei,
mint maier: társalmai éle. Törtéte, hogy 7 kudarctól van a
kutarm. Két dé. a interstet, Jagow jón, hogy eret chak a tan-
crapator (mint mending, kuznotak). Erit elleninterfektet
nem tettek, herget szembe nem állítottak (Er nag, kibanas
börnyet, mint akat maierp kadyall vena H. vetet, fén
vea a világhotránytól). Jambvnt, naivam Eomment. Hly
drit areal jónki H-tól. chv an? - Keddentér. Hly tarta
elmondani: H. menucharynt tek a Verräter. Regirony-
rit, Kállayrit; ő már tavaf nyáram Eerte elboesatás
aroto is megismetelle - 5 méfji Kállay marit és társait
kötötökön a angolnadyóval, kót ovnyóval [Er crak lút,
Makra ifu, peni téngejst nem tek. A yardi nuntat
gentoy, Barua vev kondoni Eritet kütöve prajba, le sem
erely; Ullcin-Kewiny a maga akellain társait Kollon-
lay amnyat, a stockholmi ovny kóvettel; pentayóryi
anhami feregeieter nem velt Eere, fetyi a németek ar-
ritet, Kállay kütöve.] Engede, hogy felforgatit Eevény
kappannak lábra: azoc, tak, kiguvák! - Most már viny
neut hátra. - mendoa H. - seint mi beovuljiny
Hly-ra. Erit ngy Eka temvi, hogy Eon jónel: + adunt ei
H e' Hly aládrás érud: Eon mizegyeri dlapjin a
kón ovnyellenes véddekeride vovulnak bea, neinet
crapator Hly-ba.

Hly ellenreka: ő crak mint v. Hly vikatja al-
de er a mnyar alvotn. apint Eevénytelen, mint Erit
ellenreke Eka. Eonteret Eka Eon a mnyar Eon-
yal. Erit H. nem akarte megerteni. Hly dall arecall
kijón töl, kocisjat Eerte, kom elutarrak, s mny harn

vot faj tadqalmi. Lege vaxos van - vonat most
munk. Keitelt mint keiteltis a zaban: Fogoly vagyis
amag zabad? Erke 12., mindent tudva, mint be t-
her. Elont allva: em ervecelenth portann ita Stalinsgrat
trafikus perciben - erre, H. kuttake, hufen red-
nickel veltam, most pedig huramat akaszt megzallitani
- Azt kizen, a csapator mar el is indultak! -
felcuk. - Das Schicksal des Reichsverwehrs ist in meiner
Hand - Erke tanner fel a konyu becsapais eger mag-
saja 1. elon: a lehesetlensig soporsikoli dunte beger
soras elottem kelto. Mint a konyu tokeretlen kive
felcuk meg budatiban mint mar csak arra gondolt, hogy
ar elfogataskor megmentse a mint valami mentis
Santot egyen korarige.

Emit folvesse a kezdett, nem lehetne-e
a nemet csapatorokat megallitani, mialott Mgba
tipnemek a artan a megsegeresre jrtai? - Erre
H. hovatka Keitelt, igen nagyban ke dunte. - Es
ist nismoglich - vot avalan cinccuran. Feptyen,
hogy mar dit is lepte a magyar hatart, 12. elon
kurvratot kuttata a veritashon. Apoc, hogy ne legyen
ellen allas. Majd tadqaltak, hogyan lehet az ope-
rativ alni bevonulas helyomiasat Kelteni. Noj -
mondatt. ^{telefmator Antonescunak!}
12. referat Hly-nak, jelerve, hogy a Enis
prot. vot H. kumontak. Egebet kluben nem lehet
kenni, mert elfogjat oret [Ez megintem jts az
volna! amanyan avmays anemeter nevertak

mindent aron vizsgálhatok [De a kőföld első
nem volt olyan melegen, és az erőd a "nyő-
vetés" így ellen a kőmáj is hely alvásainak
legitim zsinorok kapok]

Ezefelől a vonatban elengedték őt. A
Künn Bp. és kerek 8. e 10 Én, a főváros
már meg volt szállva, minden postikus
csoporthal (Sólyos, Kanay, Baranyai, Csikósy
stb.). Kálday meg künn volt a vonatban a
fővárosban, de kálday, a Vár kálday az őt
keze megrögzött (innen napok múlva az
alagútban kálday, ^{húzó} a Vár kálday megrögzött,
Béklyú is kálday, a várbán volt, napok
múlva napok elmentek, kálday? - nem
szűnő).

A megrögzött kálday. A kálday
nemcsak megrögzött, hogy, kálday, kálday
az utca nem mutatkozik (Kálday - árs-
lom); a kálday kálday megrögzött kálday
kálday. Ez a kálday kálday felkálvált
kálday. Sz. kálday kálday kálday, sz. a kálday kálday
kálday kálday, kálday is kálday kálday kálday
kálday? az kálday, kálday az kálday kálday? kálday
megrögzött a kálday kálday - kálday, megrögzött
megrögzött kálday ("dammuk")

A kálday megrögzött, kálday is kálday

van. Het kind (l. ⁵ Jansz p. 18) konijn, g. 23
dat is memorandum, n. 18 (b. 18). Het is
larva's "E. 18" is semini!

[illegible]

Stambathelyi vezérleány fénys
ellátása a főhadiszállásról 1944 márcs